

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 41/2024-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného CHARGE DAVOUÉ UJ s. r. o., Vlárská 458, Trenčín, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Tdo/59/2023 zo 16. októbra 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 30. novembra 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1Tdo/59/2023 zo 16. októbra 2023.

2. Z obsahu podanej ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Trenčín sp. zn. 8T/12/2020 z 18. októbra 2022 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 23To/2/2023 z 20. februára 2023 uznaný vinným zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. i) Trestného zákona, za čo mu bol uložený úhrnný ďalší trest odňatia slobody vo výmere 20 rokov a 12 mesiacov, na ktorého výkon bol zaradený do ústavu so stredným stupňom stráženia. Najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) a i) Trestného poriadku sťažovateľom podané dovolanie, ktoré podal proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 23To/2/2023 z 20. februára 2023.

3. Z argumentácie sťažovateľa vyplýva, že považuje napadnuté uznesenie najvyššieho súdu za arbitrárne, keďže najvyšší súd „nevyvrátil právnu argumentáciu sťažovateľa uvedenú v dovolaní, že

súd I. stupňa nezodpovedal všetky právne otázky potrebné pre uznanie viny dovolateľa vo výroku o vine, najmä otázku či vina dovolateľa je jednoznačne a nepochybné preukázaná za situácie absencie priameho vecného dôkazu, dvoch listov a rozporných, nevierohodných, nelogických sprostredkovaných výpovedí svedkov a samotnej poškodenej a ani sa s ňou vo svojom rozhodnutí žiadnym spôsobom nevysporiadal a dovolanie odmietol. “. V konkrétnostiach sťažovateľ namietol, že už okresný súd v rozsudku sp. zn. 8T/12/2020 z 18. októbra 2022 arbitrárne vyhodnotil vo veci vykonané dôkazy, ktorými boli výsluch poškodenej [REDAKOVANÉ] a svedkov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], keď „neuviedol ako sa pri hodnotení vyššie uvedených osobných dôkazov vysporiadal s podstatnými rozpormi vo výpovediach svedkov a to svedok poškodený [REDAKOVANÉ] uviedla, že listy čítala mame, svedkyňa [REDAKOVANÉ] uviedla, že listy nečítala a svedok [REDAKOVANÉ] uviedol, že listy mu čítala svedkyňa [REDAKOVANÉ] a že vyhrážky dovolateľa mali byť ohľadom toho, že si našla nového partnera. “. Sťažovateľ je toho názoru, že „Výpovede svedka poškodenej [REDAKOVANÉ], sv. [REDAKOVANÉ], sv. [REDAKOVANÉ] nie sú navzájom v takých vzájomných logických súvislostiach, aby dávali kompaktný celok, že sa skutočne v objektívnej realite udiali. Z toho dôvodu... základný záver dovolacieho súdu, že na spáchanie skutku vydierania mal obžalovaný dôvod a motív, keďže poškodená odmietla vziať na seba vinu za spáchanie zločinu lúpeže vyplýva z nesprávneho hodnotenia dôkazov. “. Priamym následkom nesprávneho hodnotenia dôkazov je nesprávne právne posúdenie skutku „vo výroku o vine ako zločin vydierania podľa § 189 odsek 1, odsek 2 písmeno b) Trestného zákona s poukazom na § 139 odsek 1 písmeno i) Trestného zákona.“ s právnym dôsledkom „nesprávnej právnej aplikácii hmotnoprávných noriem vo výroku o treste. “. Podľa úvahy sťažovateľa, teda či „skutok v obžalobe je trestným činom a akým alebo nie je trestným činom, či obžalovaný je vinný alebo je nevinný je otázkou právneho posúdenia skutku, teda otázkou právnou a otázkou hodnotenia dôkazov. “. pričom „právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení súd vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnú normu na zistený skutkový stav. “. V dôsledku predostretých úvah je teda sťažovateľ presvedčený o tom, že ním podané dovolanie smerujúce proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 23To/2/2023 z 20. februára 2023 z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) a i) Trestného poriadku podal nielen dôvodne, ale aj s kasačnými dôvodmi proti odvolaciemu rozhodnutiu.

4. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1./ Uznesením Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Tdo/7/2021 zo dňa 04. augusta 2021 boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa: Základné právo na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy, Základné právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru

2/ Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Tdo/59/2023 zo dňa 16. októbra 2023 sa zrušuje a Najvyššiemu súdu SR sa prikazuje, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

3./ Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky ukladá uhradiť trovy právneho zastúpenia v sume 530,86 € ...

4./ Najvyšší súd SR je povinný uhradiť štátu trovy právneho zastúpenia v sume 530,86 €...“

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Predmetom podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorý arbitrárne posúdil ním podané dovolanie proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 23To/2/2023 z 20. februára 2023 z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) a i) Trestného poriadku v dôsledku aprobácie nesprávneho právneho posúdenia, ktoré má pôvod v nesprávnom zistení skutkového stavu, ako ho ustálili sudy nižšieho stupňa.

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

9. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

10. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 71/97, IV. ÚS 14/2012).

11. Ústavný súd stabilne judikuje, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04). Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, avšak musí dať odpoveď na otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam (II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04). Ak ide o argument, ktorý je vo veci rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (II. ÚS 410/06). Teda všeobecný súd je povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07).

12. O prípad porušenia ústavou garantovaného základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozhodnutím alebo postupom všeobecného súdu pritom môže ísť okrem iného vtedy, ak by tento súd fakticky odňal komukoľvek možnosť domáhať sa alebo brániť svoje právo na všeobecnom súde alebo by rozhodol arbitrárne, bez náležitého odôvodnenia svojho rozhodnutia, prípadne pokiaľ by sa pri výklade a aplikácii zákonného predpisu natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam, teda ak súdom zvolený výklad neprípustne postihuje niektoré zo základných práv sťažovateľa, prípadne opomína možný výklad iný, ústavne konformný alebo je výrazom zjavného a neodôvodneného vybočenia zo štandardov výkladu, ktorý je v súdnej praxi rešpektovaný (pokiaľ je ústavne akceptovateľný), resp. je v rozpore so všeobecne uznávanými zásadami spravodlivosti. Posúdenie veci všeobecným súdom sa teda môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu aj v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli do takej miery zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, že by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 13/00, I. ÚS 115/02, I. ÚS 139/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06, I. ÚS 382/06, I. ÚS 88/07).

13. Taktiež podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) sa vyžaduje, aby vnútroštátne súdy dostatočne jasne uviedli dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, a to za súčasného rešpektovania práva na obhajobu (Hadjianastassiou proti Grécku zo 16. 12. 1992, sťažnosť č. 12945/87, bod 33). Rozsah povinnosti uviesť dôvody, ktorý sa odlišuje v závislosti od povahy rozhodnutia, musí byť určený v rámci okolností prípadu (Ruiz Torija proti Španielsku z 9. 12. 1994, sťažnosť č. 18390/91, bod 29, Hiro Balani proti Španielsku z 9. 12. 1994, séria A, č. 303B; Georgiadis proti Grécku z 29. 5. 1997; Higgins proti Francúzsku z 19. 2. 1998). Aj keď vnútroštátne súdy nie sú povinné dať odpoveď na všetky im predložené námietky (Van de Hurk proti Holandsku z 19. 4. 1994, sťažnosť č. 16034/90, bod 61), z rozhodnutia musí byť zrejmé, že sa zaoberali všetkými podstatnými otázkami prípadu (Boldea proti Rumunsku z 15. 2. 2007, sťažnosť č. 19997/02, bod 30) a že dali konkrétnu a jednoznačnú odpoveď na argumenty, ktoré sú pre výsledok prípadu rozhodujúce (rozsudok Veľkej komory vo veci Moreira Ferreira proti Portugalsku č. 2 z 11. 7. 2017, sťažnosť č. 19867/12, bod 84).

14. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

15. Kľúčovým/nosným argumentom sťažovateľa proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu v kontexte dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) a v obsahovej nadväznosti na dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je arbitrárny spôsob vysporiadania sa s vykonaným dokazovaním vo veci samej a v nadväznosti na to ustálenie jeho trestnoprávnej zodpovednosti za stíhaný skutok napriek podstatným rozporom vo výpovediach svedkov a za súčasnej absencie priameho dôkazu, a to výhražných listov, ktoré mal adresovať a odosielať poškodenej z ústavu na výkon trestu napriek riadnej kontrole korešpondencie určenými zamestnancami.

16. Najvyšší súd k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku výslovne sťažovateľa odkazom na zákonnú dikciu tohto dovolacieho dôvodu upozornil na to, že „*má doslova zakázané opätovne skúmať a meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku a v rámci toho prehodnocovať vykonané dôkazy a vyslovovať iné skutkové závery ako súd prvej a súd druhej inštancie - vid' veta za bodkočiarkou v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.*“. V konfrontácii so sťažovateľovými námietkami ako kľúčové označil „*skutkové zistenie, podľa ktorého obvinený ■■■■■ spáchal trestný čin tak, ako je uvedené v rozsudku súdu prvého stupňa, následne potvrdeného rozhodnutím odvolacieho súdu. Popísanému skutkovému stavu plne zodpovedá aj právny záver vyjadrený v posúdení konania obvineného ako zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. i) Trestného zákona.*“. V nadväznosti na to svoj záver o vecnej neopodstatnenosti tohto sťažovateľom uplatneného dôvodu dovolania vyjadril v závere, podľa ktorého „*Použitú právnu kvalifikáciu... odôvodňujú všetky skutkové okolnosti, ktoré sú v popise skutku zahrnuté, a ktoré vyjadrujú naplnenie príslušných znakov skutkovej podstaty označeného trestného činu.*“.

17. Najvyšší súd sa vecne zaoberal aj sťažovateľom uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, v rámci ktorého skúmal aj obsahovú stránku uznesenia krajského súdu sp. zn. 23To/2/2023 z 20. februára 2023 v rovine toho, či spĺňa parametre riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, ktoré podľa najvyššieho súdu «*a) je korelátom práva účastníka konania prednášať návrhy, argumenty a námietky, aby na tieto dostal od súdu náležitú odpoveď, b) predstavuje jednu zo záruk toho, že „výkon spravodlivosti“ (justice in procedural effect, resp. justice in action) nie je arbitrárny (svojvoľný), c) vytvára predpoklad pre účinné uplatnenie opravných prostriedkov, ktoré má strana konania k dispozícii.*». Najvyšší súd sa teda v konfrontácii s námietkami sťažovateľa zameril na to, či odôvodnenie uznesenia krajského súdu sp. zn. 23To/2/2023 z 20. februára 2023 bolo založené na skutkových zisteniach, ktoré sú náležite odôvodnené, resp. „*primerane vysvetlené*“. Najvyšší súd optiku svojho prieskumu zameril aj na to, „*či sa súd prvého stupňa, alebo odvolací súd návrhom obvineného na vykonanie dokazovania zaoberali (t. j. či ho zaregistrovali) a súčasne uviedli aspoň stručné dôvody, na podklade ktorých sa takémuto návrhu rozhodli nevyhovieť.*“.

18. Podľa najvyššieho súdu «*Okresný súd na stranách 9-10 svojho odsudzujúceho rozsudku dôsledne, precízne, zrozumiteľne a vyčerpávajúco rozobral všetky vykonané dôkazy, tieto vyhodnotil jednotlivo i v súhrne, presvedčivo vysvetlil, prečo neuveril tvrdeniam obvineného a najmä, ktoré dôkazy preukazujú jeho vinu. Z odôvodnenia rozsudku okresného súdu musí byť každému, aj nestrannému pozorovateľovi, bez akýchkoľvek pochybností zrejmé, že obvinený mal „obrovský“ motív (vyhnúť sa použitiu zásady 3x a dost) vyhrážať sa poškodenej a naopak ona nemala dôvod ho krivo obviňovať. Najvyšší súd považuje odôvodnenie rozsudku okresného súdu za „skvelú ukážku toho“ ako má odôvodnenie rozsudku vyzerať, aby zodpovedalo nielen ustanoveniu § 168 Trestného poriadku, ale aj požiadavke čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Tu treba poznamenať, že aj krajský súd v odôvodnení svojho uznesenia, ktorým zamietol odvolanie obvineného na stranách 4-5 reagoval na všetky jeho podstatné odvolacie námietky a náležitým spôsobom vysvetlil, prečo neakceptoval jeho odvolacie argumenty. Dokonca odvolací súd vyhovel návrhu obvineného na doplnenie dokazovania a až po takomto doplnení vo veci rozhodoval. Rozhodol tak po vykonaní všetkých dôkazov, ktoré v zhode so sudom prvého stupňa vyhodnotili ako presvedčivé, jednoznačné a dostatočné na rozhodnutie o vine obvineného.*».

19. Krajský súd v uznesení sp. zn. 23To/2/2023 z 20. februára 2023 k otázke viny sťažovateľa zhodnotil, že „okresný súd správne poukázal na konzistentnosť výpovede poškodenej od samého začiatku trestného stíhania, podporenú viacerými v konaní vykonanými dôkazmi. Jednak je to výpoveď svedkov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] a jednak obsah listov, ktorý adresovala poškodená obžalovanému ako odpoveď na jeho listy. Z výpovede pracovníkov Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Ilava jednoznačne vyplynulo, že listy obžalovaný poškodenej skutočne v danom čase písal, o čom existujú záznamy. Tiež uviedli, že mohol posielat' aj súkromnú poštu, ktorá sa špeciálne neeviduje. Okresný súd správne vyhodnotil aj to, že na spáchanie skutku vydierania mal obžalovaný dôvod a motív, keďže poškodená odmietala vziať na seba vinu za spáchanie zločinu lúpeže, ktorý ona nespáchala, a pre ktorý trestný čin bol obžalovaný v čase skutku už odsúdený na dlhodobý trest odňatia slobody. Napokon jeho manipulatívne a násilné správanie vo vzťahu k poškodenej nebolo ojedinelým, o čom vypovedala poškodená a svedkovia [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Svedkovia boli pred svojimi výsluchmi riadne poučení, a to aj na následky krivej výpovede. Ich výpovede boli spontánne konzistentné, v rámci celého trestného konania. Navyše navzájom korešpondovali, a boli v zhode aj s ostatnými vo veci vykonanými dôkazmi. Z ničoho teda nevyplývala ich zaujatosť.“.

20. V ďalšom sa krajský súd vyjadril predovšetkým k tomu, ako okresný súd vyhodnotil písomnú korešpondenciu medzi sťažovateľom a poškodenou vrátane absentujúcich výhražných listov, k čomu za najpravdepodobnejší dôvod nezadržania výhražných listov poškodenej „v zmysle § 25 ods. 2, ods. 3 Zákona č. 475/2005 Z. z. výkone trestu odňatia slobody“ označil „zlyhanie ľudského faktora.“. V tejto súvislosti podľa krajského súdu „Okresný súd logicky a správne vyhodnotil enormnú zaťaženosť pedagógov vykonávajúcich nahliadnutie a oboznámenie sa s obsahom korešpondencie odoslanej pošty odsúdených, kedy počty listov sa v priebehu týždňa menia, v pondelky to môže byť aj 200 až 300 listov denne, v iné dni 80-100 listov denne, s ktorými sú povinní sa v ten istý deň pedagógovia oboznámiť, a hneď ich aj odovzdať na doručenie. Uvedené samozrejme nie je ich jedinou náplňou práce. Dvaja alebo traja pedagógovia kontrolujú odoslanú a došlú poštu s výnimkami špecifikovanými v zákone o výkone trestu. Zároveň nie je možné zistiť, ktorý konkrétny pedagóg nahliadal do odoslaných listov práve obžalovaného. Všetci vypočítaní pedagógovia sa vyjadrovali len vo všeobecnosti k náplni ich práce. O zlyhaní ľudského faktora svedčí aj to, že rovnako neboli zachytené a riešené ani obsahy listov poškodenej doručené obžalovanému do výkonu trestu, v ktorých zreteľne poškodená reagovala na jeho vydieranie.“.

21. Okresný súd v rozsudku sp. zn. 8T/12/2020 z 18. októbra 2022 ku skutkovej otázke písomnej korešpondencie medzi poškodenou a sťažovateľom podrobne rozviedol: „Keďže najrelevantnejší dôkaz a to predmetné listy obžalovaného, ktorými sa mal vyhrážať poškodenej, nemal súd k dispozícii (z výpovedí svedkov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] vyplynulo, že boli roztrhané priateľom poškodenej), bolo potrebné vyhodnotením ostatných vykonaných dôkazov jednotlivo i vo vzájomnom súhrne, či obsahom týchto listov bolo vydieranie poškodenej obžalovaným. Skutočnosť, že listy obžalovaného boli poškodenej v predmetnom čase zaslané, je jednoznačne preukázaná výpoveďami obžalovaného, svedkov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Napokon k nemenej relevantnej skutočnosti, či obsahom týchto listov bolo aj vydieranie poškodenej obžalovaným a v akom zmysle, vypovedali svedkovia [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Poškodená zhodne v prípravnom konaní a na hlavnom pojednávaní uviedla, že

sa jej obžalovaný vyhrážal smrťou v prípade, ak lúpež nezoberie na seba. Poškodená mala tieto listy nahlas čítať doma za prítomnosti svojej matky [REDAKOVANÉ] a nevlastného otca [REDAKOVANÉ], ktorý na hlavnom pojednávaní podporil výpoveď poškodenej. Nepriamo je výpoveď poškodenej podporená aj oboznámenými listami, ktoré zaslala poškodená späť obžalovanému, z obsahu ktorých vyplýva, že sa opakovane zmieňuje o tom, prečo sa jej vyhráža, prípadne, nech sa jej už nevyhráža.“

22. V kontexte kritickej okolnosti okresný súd skonštatoval, že výpoveď poškodenej nie je podporená „oboznámenými správami ÚVTOS Ilava, tiež svedeckými výpoveďami [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], keďže obžalovaný posielal listy poškodenej z výkonu trestu odňatia slobody, teda v režime podľa § 25 odsek 2, odsek 3 Zákona o výkone trestu odňatia slobody č. 475/2005 Z. z... a vyššie uvedení svedkovia potvrdili realizáciu kontroly korešpondencie odsúdených v zákonných medziach, bolo by síce pravdepodobnejšie, že by poverení príslušníci zboru odhalili a zadržali listy obžalovaného, z ktorých by vyplývalo podozrenie z páchania trestnej činnosti, avšak nie je možné vylúčiť ani zlyhanie ľudského faktora, zvlášť pri zaťaženosti jednotlivých poverených príslušníkov zboru, keďže zo správ ÚVTOS Ilava a viacerých svedkov vyplynulo, že kontrolu denne odosielaných 80 až 100 listov vykonávajú 2 až 3 pracovníci ÚVV a ÚVTOS.“. V dôsledku tohto zistenia preto okresný súd pristúpil k dôslednému prevereniu výpovede poškodenej, pričom zistil, že (i) poškodená sama iniciatívne neoznamovala skutok vydierania orgánom činným v trestnom konaní, (ii) ku skutku vydierania vypovedala v súvislosti s jej výsluchom pri skutku krivého obvinenia (ktorý sťažovateľ spáchal 13. júna 2018 v čase o 09.30 h na verejnom zasadnutí o obnove konania v trestnej veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 3T/127/2016), čo podľa okresného súdu dokazuje absenciu úmyslu poškodenej sťažovateľa krivo obvinieť, (iii) sám sťažovateľ sa priznal k tomu, že „vedomý si svojej vysokej trestnej sadzby za opätovné spáchanie zločinu pred súdom na verejnom zasadnutí o obnove konania krivo obvinil poškodenú, že spáchala lúpež, pre ktorú bol odsúdený“, čo okresný súd zhodnotil tak, že mal „dôvod aj motív“ žiadať od poškodenej, aby trestný čin lúpeže vzala na seba, (iv) existenciu listov s vyhrážkami adresovaných poškodenej sťažovateľom „potvrdili vo svojich konzistentných výpovediach však nielen poškodená, ale aj jej matka a otčim, ktorým uvedené listy čítala hneď potom ako jej od obžalovaného prišli“, a napokon (v) za významný dôkaz svedčiaci v neprospech sťažovateľa okresný súd považoval listy poškodenej adresované obžalovanému koncom júla 2018, ktoré mali byť reakciou na ním zaslané výhražné listy, v ktorých konkrétne uviedla: „Prečo sa mi vyhrážaš, ja som nič nespáchala“ alebo „Mne sa nebudeš vyhrážať, ja som nič nespáchala.“, čo okresný súd vyhodnotil tak, že „ide celkom jasne o priamu reakciu poškodenej na vyhrážky adresované jej zo strany obžalovaného, navyše potvrdzujúce jej výpoveď.“.

23. Ústavný súd v prvom rade v konfrontácii so sťažovateľom navrhovanou koncepciou, ktorou sa snaží doceliť aj prostredníctvom ústavného súdu revíziu skutkových okolností svojej trestnej veci, konštatuje, že mu ako ochrancovi ústavnosti neprináleží vyjadrovať sa ku skutkovej podstate skutočností, na podklade ktorých bola alebo nebola vyvodená trestnoprávna zodpovednosť určitej osoby, ani hodnotiť a „vážiť“ jednotlivé argumenty s cieľom skúmať ich primeranosť/dôvodnosť, resp. to, či sú/nie sú postačujúce na záver o jej danosti. Úlohou ústavného súdu ako nezávislého orgánu ochrany ústavnosti je skúmať iba ústavné markanty postupu orgánov verejnej moci a z nich plynúce závery vyjadrené v jednotlivých individuálnych právnych aktoch, a to z pohľadu, či

neprekračujú rámec ich ústavnej udržateľnosti v konfrontácii so skutkovými a s právnymi okolnosťami dotknutej veci. Ústavný súd teda nie je možné vnímať ako tzv. skutkový súd, ktorý by vykonával dokazovanie na zistenie skutkového stavu veci, a taktiež nie je v poradí ďalším súdom rozhodujúcim o opravnom prostriedku sťažovateľa. V naznačených súvislostiach ústavný súd už judikoval, že «Ústavný súd nerozhoduje v predmetnej veci patriacej do právomoci všeobecných súdov, teda nerieši „kauzu“, ale posudzuje „len“ ústavnú udržateľnosť napadnutého rozhodnutia. Ak by aj sám dospel (pri riešení na úrovni zákona alebo skutkového stavu) k odlišným záverom, nie je to dôvod na zrušenie ústavnou sťažnosťou napadnutého rozhodnutia, ak subjekt rozhodovania odôvodnil svoje závery dostatočnými a bez zjavného excesu produkovanými úvahami na svojej, teda zákonnej alebo podzákonnej úrovni.» (uznesenie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 399/2022 zo 6. septembra 2022 publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 83/2022).

24. V ďalšom ústavný súd konštatuje, že z obsahu príslušnej časti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu (v spojení aj s dôvodmi vyplývajúcimi z odôvodnenia súdov nižšej inštancie, ako na nich ústavný súd poukázal, body 19 až 22) vyplýva správnosť úvah vo vzťahu k naplneniu skutkovej podstaty stíhaného trestného činu, a to po objektívnej, ako aj po subjektívnej stránke. Tento záver je nielen primerane zdôvodnený, ale aj aprobovaný vykonaným dokazovaním, ktoré prebiehalo v dvoch rovinách. V prvej rovine súdy zamerali dokazovanie na vyriešenie skutkovej otázky preukázania vydierania poškodenej pri absencii výhražných listov, kde sa spáchanie skutku preukázalo nielen výpoveďou samotnej poškodenej, ale jej verziu potvrdili aj svedkovia [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], ktorých s obsahom výhražných listov oboznámila samotná poškodená a ktorí aj potvrdili zničenie predmetných listov. Ku skutkovej okolnosti kontroly listov odsúdených vo výkone trestu odňatia slobody boli vypočutí aj príslušníci ústavu, kde sťažovateľ vykonával trest odňatia slobody a ktorí potvrdili pravidelnú kontrolu korešpondencie aj sťažovateľa a nezadržanie listov s výhražným obsahom zdôvodnili subjektívnym zlyhaním, s čím sa stotožnili aj vo veci konajúce súdy. Naproti tomu reakciu poškodenej na výhražné listy potvrdzovala korešpondencia poškodenej adresovaná sťažovateľovi, ktorá priamym dôkazom (teda nie sprostredkovaním informácie „z počutia“) je a v ktorej mu vyhrážanie sa jej osobe vyčíta. Motív sťažovateľa k spáchaniu skutku súdy odvodili od jeho snahy vyhnúť sa aplikácii zásady trikrát a dosť, ktorá podmieňuje uloženie trestu odňatia slobody vo vyššej výmere trestnej sadzby (rozumej aj nad rámec zákonnej trestnej sadzby príslušného zločinu). Okresný súd pristúpil k dôslednému posúdeniu vierohodnosti výpovede poškodenej aj v ďalšej vrstve hodnotenia dôkazov, a to z viacerých uhlov pohľadu a s pozitívnym záverom (k tomu pozri predovšetkým bod 22), ktorý bol podporený predovšetkým dvoma skutkovými zisteniami, a to iniciatívnym neohlasovaním stíhaného skutku poškodenou, ktorá k nemu vypovedala až v súvislosti s iným skutkom, ako aj jej reakciou na vyhrážky vo vlastnej korešpondencii adresovanej sťažovateľovi, v ktorej mu vyhrážanie sa svojej osobe vyčíta.

25. Z obsahu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu pri posudzovaní otázky arbitrárnosti rozhodnutí súdov nižšieho stupňa neboli ústavným súdom zistené prvky ústavnej diskonformity a odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu zodpovedá parametrom, ktorými sám najvyšší súd (bližšie bod 17) posudzoval splnenie požiadavky riadneho odôvodnenia vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu sp. zn. 23To/2/2023 z 20. februára 2023. Pokiaľ najvyšší súd vo svojich záveroch odkázal na skutkové závery a ich právne posúdenie súdmi nižšej inštancie, konal tak

v súlade s judikatúrou ESĽP, podľa ktorej predpokladom tohto postupu je splnenie podmienky založenej na zistení, že samotné rozhodnutie podriadeného súdu možno pokladať za dostatočne odôvodnené (Boldea proti Rumunsku z 15. 2. 2007, § 33; Hirvisaari proti Fínsku z 27. 9. 2001, § 31 – § 33). Taký obsah rozhodnutí skôr (pred najvyšším súdom) vo veci konajúcich súdov na úrovni ústavnej udržateľnosti overil a môže konštatovať aj ústavný súd, pričom opačné tvrdenia sťažovateľa v dovolaní aj ústavnej sťažnosti považuje len za prirodzenú snahu zvrátiť výsledok konania a dosiahnuť rozhodnutie v trestnej veci vo svoj prospech. Spôsobom prezentovaným v predchádzajúcich citáciách sťažovateľ dostal v odôvodnení napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavne udržateľnú odpoveď na všetky podstatné skutočnosti týkajúce sa svojej trestnej veci, resp. tie, ktoré boli esenciálnym predpokladom ustálenia jeho trestnoprávnej zodpovednosti (Ruiz Torija proti Španielsku z 9. 12. 1994, sťažnosť č. 18390/91, bod 29, Hiro Balani proti Španielsku z 9. 12. 1994, séria A, č. 303B; Georgiadis proti Grécku z 29. 5. 1997; Higgins proti Francúzsku z 19. 2. 1998), resp. dostal konkrétnu a jednoznačnú odpoveď na argumenty, ktoré sú pre výsledok prípadu rozhodujúce (rozsudok Veľkej komory vo veci Moreira Ferreira proti Portugalsku č. 2 z 11. 7. 2017, sťažnosť č. 19867/12, bod 84). Vo výsledku spôsobom nevyžadujúcim zásah ústavného súdu, teda s primeraným odôvodnením vo vzťahu k hodnoteniu dôkazov, bol zistený skutkový stav, čo podmieňuje odmietnutie dovolania podaného z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku s konštatáciou ústavnej udržateľnosti takého postupu (k tomu pozri IV. ÚS 546/2020 – publikované v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 18/2021, v obsahovej nadväznosti aj napr. II. ÚS 411/2021, IV. ÚS 463/2021, IV. ÚS 491/2021, IV. ÚS 510/2021, IV. ÚS 555/2021, I. ÚS 343/2022, IV. ÚS 15/2023, IV. ÚS 355/2023), pričom skutkový stav bol aj správne právne kvalifikovaný (sťažovateľ kvalifikačnú otázku spochybňuje len prostredníctvom nesprávnych skutkových zistení), v dôsledku čoho bolo aj sťažovateľom podané dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku zákonne a ústavne konformným postupom odmietnuté.

26. V súhrne teda ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd konal v medziach svojej právomoci a v súlade predovšetkým s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku a Trestného zákona a tiež vlastnej rozhodovacej praxe, na ktorú poukázal a ktorej aplikáciu aj ozrejmil, jeho úvahy sú logické, bez vnútorných rozporov, legitímne, právne akceptovateľné a ústavne konformné, v dôsledku čoho ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť so sťažovateľom namietaným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, čo zakladá dôvod odmietnutia ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. februára 2024

Libor Duľa
predseda senátu